

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

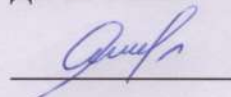
Національний авіаційний університет

Факультет економіки та бізнес-адміністрування

Кафедра економіки повітряного транспорту

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЕБА

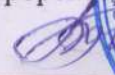

Сергій СМЕРЧЕВСЬКИЙ

«07» 09 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОТУХІН

«11» 09 2023 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»

Освітньо-професійна програма: «Економіка підприємства»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 051 «Економіка»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1	210/7,0	36	36	–	138	-	КР-2с.	екзамен 2с.
Заочна	1	210/7,0	12	12	–	186	К.р.-2с.	КР-2с.	екзамен 2с.

Індекс: НМ-6-051-3/23-2.1.6

Індекс: НМ-6-051-3з/23-2.1.6

Індекс: РМ-6-051-3/23-2.1.6

Індекс: РМ-6-051-3з/23-2.1.6

Система менеджменту якості.
Робоча програма навчальної дисципліни
«Стратегічне управління та інноваційний
розвиток підприємства»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.01-01-2023

Стор. 2 із 20

Робочу програму навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Економіка підприємства», навчальних та робочих навчальних планів НМ-6-051-3/23, НМ-6-051-3з/23, РМ-6-051-3/23, РМ-6-051-3з/23 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 051 «Економіка» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

/професор, д.е.н./:

/ Олена АРЕФ'ЄВА /

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Економіка підприємства», спеціальності 051 «Економіка» – кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № 19 від «04» 09 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми

/ Тетяна СІМКОВА /

Завідувач кафедри

/ Олена АРЕФ'ЄВА /

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 1 від «04» 09 2023 р.

Голова НМРР

/Анатолій ТОФАНЧУК/

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 3 із 20	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	13
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	15
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	15
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	15
3.1. Методи навчання	15
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	15
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	17
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	18

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 4 із 20	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства» відноситься до циклу дисциплін професійної підготовки та є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця з економіки підприємства.

Метою викладання навчальної дисципліни полягає у опануванні комплексу знань щодо формування, організації та реалізації стратегічного процесу на підприємстві та набуття слухачами навичок та вмінь застосування сучасного прикладного інструментарію стратегічного аналізу, розробки та реалізації стратегії з урахуванням передової міжнародної та вітчизняної практики використання цих інструментів, забезпечення інноваційного розвитку економічних систем, оцінювання їхнього інноваційного потенціалу, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень з розвитку економіки на інноваційних засадах.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування системного уявлення про процес формулювання, розробки, реалізації та корегування стратегії на підприємстві;
- надання студентам практичних навичок проведення діагностичних процедур з виявлення передумов та оцінювання перспектив поліпшення підприємством своїх конкурентних позицій;
- оволодіння діагностичним інструментарієм стратегічного аналізу ресурсів та активів підприємства;
- озброєння магістрантів методами виявлення та оцінювання стратегічних альтернатив підприємства;
- формування цілісного уявлення про засоби реалізації стратегічного управління підприємством та його розвитком у просторі й часі;
- систематизація та поглиблення знань про ресурсне та організаційне забезпечення стратегічного процесу та процедур створення стратегічної архітектури підприємства;
- вивчення методичних підходів та опанування практичним інструментарієм сучасних управлінських технологій формування та реалізації стратегічного процесу на вітчизняних підприємствах;
- вивчення механізмів управління інноваційним розвитком економічних систем;
- забезпечення результативності формування та використання інноваційного потенціалу підприємств, ефективністю інвестування в інновації;
- набуття вмінь обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку та альтернативні варіанти управлінських рішень.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

ПРН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН4. Розробляти та управляти соціально-економічними проєктами та комплексними діями з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 5 із 20	

ПРН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

ПРН16. Виявляти та систематизувати ключові макротренди функціонування підприємств різного типу, аналізувати сучасні моделі корпоративного управління та будувати рекомендації щодо їх оптимізації, застосовувати відповідні сучасні методи та інструменти.

ПРН17. Формувати цілісне уявлення про засоби реалізації стратегічного управління підприємством та його розвитком, оцінювати економічні ризики та соціально-економічні наслідки управлінських рішень, обґрунтовувати напрями пріоритетного інноваційного розвитку та альтернативні варіанти управлінських рішень.

ПРН18. Прийняття ефективних управлінських рішень та імплементації оптимальних економічних механізмів в рамках стратегії розвитку підприємств авіаційної галузі.

В тому числі, результати навчання, які дає можливість досягти **курсова робота**:

ПРН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПРН15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Навчальна дисципліна «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства» дозволяє набути здобувачам вищої освіти наступних компетентностей:

ІК. Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ФК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

ФК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

ФК12. Здатність розробляти альтернативні варіанти стратегічного розвитку підприємства та обирати їх за визначеними критеріями.

ФК14. Здатність виявляти перспективи технічного та економічного оновлення авіаційної галузі та авіапідприємства, формувати концепцію та стратегію їх довгострокового розвитку.

В тому числі, компетентності, які дає можливість здобути **курслова робота** з навчальної дисципліни.

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 6 із 20	

ФК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

ФК13. Здатність самостійно здобувати нові знання, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки підприємства.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Моделювання та управління розвитком економічних систем», «Бізнес-аналітика та консолідація інформації в авіаційній галузі», «Управління фінансово-економічною безпекою авіапідприємства» та є базою для професійної практики у сфері економіки підприємства, переддипломної практики та написання кваліфікаційної роботи.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля № 1 «**Теоретичні основи та практичний інструментарій стратегічного управління підприємством**»;
- навчального модуля № 2 «**Інноваційний розвиток підприємства: поняття, ризики, чинники, забезпечення**», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Окремим третім модулем є курсова робота (КР), яка виконується у другому семестрі. КР є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1 «Теоретичні основи та практичний інструментарій стратегічного управління підприємством»

Інтегровані вимоги модуля №1:

знати: предмет, метод і задачі курсу «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства», характеристики та тенденції розвитку сучасної економіки, мету і принципи стратегічного управління, сутність стратегічного процесу на підприємстві, стратегічну орієнтацію підприємства, мету та об'єкт стратегічного аналізу, принципи здійснення стратегічного аналізу, загальні та загально-конкурентні стратегій, цілі та роль внутрішнього аналізу в стратегічному управлінні, потенціал та порядок здійснення стратегічних змін, ризики стратегічних перетворень та управління ними, правила і процедури управлінських дій, стратегічні партнерства підприємств, класифікацію ОСУ.

вміти: визначати сутність стратегічного управління та його роль у забезпеченні розвитку підприємства, порівнювати оперативне та стратегічне управління, досліджувати способи узгодження інтересів стейкхолдерів у стратегічному процесі, виявляти стратегічні дії як складові стратегічного процесу, оцінювати основні етапи конструювання місії підприємства, розрізняти концепції життєвого циклу організації, визначати класифікаційні ознаки стратегій підприємства та різновиди стратегій за класифікаційними ознаками, виявляти стратегічний баланс підприємства, оцінювати ресурсний потенціал підприємства як цільова настанова внутрішнього стратегічного аналізу, здійснювати аналіз ресурсів за категоріями та за ступенем їх специфічності, діагностувати стратегічну позицію підприємства, виявляти системи оцінювання діяльності підприємства, встановлювати ознаки стратегічності партнерської взаємодії підприємств тощо.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 7 із 20	

Тема 1. Концептуальні засади теорії стратегічного управління підприємством. Стратегічний процес на підприємстві.

Характеристика та тенденції розвитку сучасної економіки. Якісна зміна природи відносин за умов постіндустріального етапу розвитку суспільства (так званої «нової» економіки). Характеристики «нової» економіки. Діапазон джерел конкурентних переваг підприємства в контексті моделей його розвитку: «внутрішній розвиток — зовнішній розвиток», «організаційний розвиток — діловий розвиток». Сутність стратегічного управління та його роль у забезпеченні розвитку підприємства. Дефініція стратегічного управління. Мета і принципи стратегічного управління. Порівняння оперативного та стратегічного управління. Роль стратегічного управління в розвитку підприємства. Проблеми розвитку вітчизняних підприємств.

Концепція та практика впровадження стратегічного управління на підприємствах. Сутність стратегічного процесу на підприємстві. Відмітні ознаки стратегічного процесу. Стейкхолдери підприємства та їх інтереси. Способи узгодження інтересів стейкхолдерів у стратегічному процесі. Стратегічна рефлексія та її значення у стратегічному процесі підприємства. Стратегічні дії як складова стратегічного процесу.

Проблеми розвитку вітчизняних авіапідприємств. Стан та розвиток вітчизняних авіапідприємств під впливом євроінтеграційних процесів. Стратегічні дії як складова стратегічного процесу на авіапідприємствах. Вплив зовнішнього середовища на стратегічний процес на авіапідприємствах в умовах євроінтеграції.

Тема 2. Стратегічні орієнтири підприємства: місія, візія, цілі. Стратегія підприємства: поняття та класифікація.

Стратегічна орієнтація підприємства: сутність та призначення. Місія та практика її визначення зарубіжними та вітчизняними підприємствами. Простір конструювання місії підприємства. Основні етапи конструювання місії підприємства. Трафарет розробки ділового кредо підприємства. Візія керівництва підприємства. Концепція стратегічної візії за Д. Аакером. Стратегія як ключова складова стратегічного менеджменту. Поняття стратегії: багатоваріантність визначень. Роль і місце стратегії в розвитку підприємства. Концепція життєвого циклу організації. П'ятиетапна модель життєвого циклу підприємства. Загальні стратегії підприємства на різних етапах життєвого циклу підприємства. Класифікаційні ознаки стратегій підприємства. Різновиди стратегій за класифікаційними ознаками. Особливості розробки і реалізації стратегій авіапідприємств в умовах післявоєнного стану економіки в процесі гармонізації відтворювальних процесів в економіці.

Тема 3. Стратегічний аналіз та прогнозування зовнішнього середовища підприємства.

Стратегічний аналіз як основа прийняття стратегічних рішень. Мета та об'єкт стратегічного аналізу. Етапи та процедури стратегічного аналізу підприємства та його оточення. Принципи здійснення стратегічного аналізу. Поняття та структура зовнішнього середовища підприємства. Конфігурація зовнішнього середовища підприємства. Модель п'яти конкурентних сил М. Портера: сутність, умови застосування та обмеження. Сфери конкуренції та партнерства. Виявлення ключових факторів успіху (КФУ).

Стратегічний баланс підприємства як комплексний результат стратегічного аналізу. SWOT-аналіз: сутність та основні етапи проведення. Класифікація можливостей і загроз, що виникають у зовнішньому середовищі підприємства. Стратегічне позиціонування підприємства на основі SPACE-матриці. Портфельний аналіз у розробці стратегічних рішень. Матриця «привабливість — конкурентоспроможність» («МакКінзі» — «Дженерал Електрик»).

Тема 4. Розробка стратегії окремих бізнесів та їх систем. Стратегічний набір

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 8 із 20	

Загальні та загально-конкурентні стратегії. Поняття «стратегічного набору» підприємства. Аналіз ресурсів, компетенцій та динамічних здатностей підприємства. Варіант розвитку авіапідприємства і порядок формування стратегій. Цілі та роль внутрішнього аналізу в стратегічному управлінні. Оцінка ресурсного потенціалу підприємства як цільова настанова внутрішнього стратегічного аналізу. Поняття та структура внутрішнього середовища підприємства: функціональний і ресурсно-компетенційний підходи. Ресурси та компетенції підприємства. Матеріальні та нематеріальні ресурси. Аналіз ресурсів за категоріями: людські, фінансові, виробничо-технологічні, інформаційні, комунікативні, матеріальні ресурси. Аналіз ресурсів за ступенем їх специфічності. Особливості аналізу ресурсів на авіапідприємствах. Механізм оцінювання наявних та потенційних ресурсів на авіапідприємствах в умовах післявоєнної перебудови економіки.

Тема 5. Управління реалізацією стратегічних планів та стратегічними змінами

Зміст і завдання проведення стратегічних змін. Потенціал та порядок здійснення стратегічних змін. Ризики стратегічних перетворень та управління ними. Діагностика стратегічної позиції підприємства. Реалізація стратегії підприємства на засадах збалансованої системи показників.

Системи оцінювання діяльності підприємства та їх еволюція. Сутність та етапи розроблення збалансованої системи показників (BSC). Чотири перспективи збалансованої системи показників: фінанси, клієнти, процеси та навчання. Етапи розробки BSC. Стратегічна карта цілей підприємства та принципи її побудови. Вплив негативного зовнішнього середовища на розробку стратегічної карти авіапідприємства.

Менеджмент знань як управлінська технологія. Сутність та два аспекти управління знаннями організації: «knowledgemanagement» як складова менеджменту та інформаційна технологія. Знання організації як об'єкт управління. Класифікація знань підприємства. Призначення управління знаннями як специфічної методології набуття підприємством стійких конкурентних переваг.

Тема 6. Основні компоненти інформаційно-аналітичного забезпечення реалізації стратегії

Ресурсозабезпеченість та делегування. Розробка тактики та політики на підприємстві. Правила і процедури управлінських дій. Управління виконанням стратегії. Стратегічні партнерства підприємств. Партнерство як стратегічний імператив. Історичні витoki партнерств підприємств. Концептуальна модель партнерства підприємств. Природа партнерства та різновиди стратегічної взаємодії підприємств. Ознаки стратегічності партнерської взаємодії підприємств. Види сучасної міжфірмової кооперації. Континуум організаційних форм стратегічних партнерств.

Тема 7. Організаційне та соціально-психологічне забезпечення процесів стратегічного управління

Опір як наслідок проведення змін. Етапи еволюції ОСУ. Варіанти взаємодії стратегії і структури. Класифікація ОСУ. Основні характеристики організаційного забезпечення стратегічного типу. Характеристика взаємозв'язку стратегії і організаційної структури.

Модуль №2 «Інноваційний розвиток підприємства: поняття, ризики, чинники, забезпечення»

знати: поняття інновацій, їх вплив на економічну систему, поняття інноваційної діяльності, об'єкти інноваційної діяльності, сутність інновацій, класифікація інновацій, класифікація чинників інноваційного розвитку підприємства, різновиди ефектів інноваційної діяльності, сфера інноваційної діяльності, зв'язок інновацій досліджень та виробництва, сутність комунікацій, поняття інформаційної технології, поняття інформаційного суспільства та його головні ознаки, поняття «інноваційна інфраструктура», елементи інноваційної інфраструктури, варіанти інноваційного циклу та типи підприємств-інноваторів, поняття

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 9 із 20	

дифузії інновацій, поняття і принципи функціонування інноваційного підприємства, поняття інноваційного потенціалу, поняття ризику та основні причини невизначеності і спричиненого нею ризику, поняття інтелектуальної власності.

вміти: визначати позитивний суспільний ефект інновацій, досліджувати показники наукомісткості виробництва, виявляти причини циклічного розвитку економіки, визначати етапи і стадії інноваційного процесу, оцінювати групи факторів інноваційного розвитку підприємств, аналізувати показники рівня інноваційного розвитку, вимірювати рівень інноваційного розвитку, виявляти інформаційні ресурси для оцінки рівня інноваційного розвитку, досліджувати основні характеристики економіки знань та вирішальна роль інформаційних комунікацій, розрізнати складові елементи та характеристики форм передачі технологій на ринку інновацій, аналізувати методи державного регулювання інноваційної діяльності, оцінювати внутрішні та зовнішні фактори мотивації споживача, виявляти способи та методи активізації інноваційної діяльності на підприємстві, здійснювати інтегральне оцінювання складових інноваційного потенціалу, аналізувати показники ринкового потенціалу, оцінювати систему механізмів фінансування інноваційних проєктів, досліджувати методи оцінки ризиків в інноваційній діяльності та оцінювання інтелектуального капіталу.

Тема 1. Інновації і циклічність економічного розвитку. Ключові поняття інноваційного розвитку.

Поняття інновацій, їх вплив на економічну систему. Відмінність термінів «новація» і «інновація». Поняття інноваційної діяльності. Об'єкти інноваційної діяльності. Позитивний суспільний ефект інновацій. Цілі науково-технічного та інноваційного розвитку.

Типи розвитку економіки: екстенсивний тип розвитку, інтенсивний тип розвитку, інноваційний тип розвитку. Показники наукомісткості виробництва

Поняття економічного зростання. Причини циклічного розвитку економіки. Теорія «довгих хвиль» М. Д. Кондратьєва. Положення теорії Й. Шумпетера. Економічні цикли. Фази економічних циклів: криза, депресія, поживавлення та піднесення. Причини економічних циклів.

Сутність інновацій. Класифікація інновацій Й. Шумпетера. Класифікація інновацій: за змістом діяльності, за сферою внесення змін, які вони викликають, за сферою застосування, за масштабом новизни, за видом одержуваного ефекту, за ступенем матеріальної відчутності, за стимулу появи (джерелу). Концепція життєвого циклу інновацій. Етапи життєвого циклу інновації: етап розроблення, етап виведення на ринок, етап зростання, етап зрілості, етап занепаду. Поняття «інноваційної діяльності» і «інноваційного процесу». Етапи і стадії інноваційного процесу: наука – техніка – виробництво. Фундаментальні і прикладні дослідження. Основні поняття: інноваційний продукт, інноваційна продукція, інноваційний проєкт, інноваційне підприємство, інноваційна інфраструктура, інноваційна діяльність.

Тема 2. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку.

Класифікація чинників інноваційного розвитку підприємства: економічні, технологічні, політико–правові, організаційно–управлінські, соціально–психологічні та культурні. Групи факторів інноваційного розвитку підприємств: законодавчі, організаційно-управлінські, фінансово-економічні, техніко-технологічні, соціальні, екологічні, гуманітарні, інформаційні.

Різновиди ефектів інноваційної діяльності: економічний ефект, науково-технічний ефект, науковий (пізнавальний) ефект, соціальний ефект, екологічний ефект.

Показники рівня інноваційного розвитку на макроекономічному рівні: в освітніх механізмах; що відображають фінансові механізми; що відображають мотиваційні механізми; що відображають економічні механізми; що відображають інституціональні механізми.

Методи вимірювання рівня інноваційного розвитку: розрахунок зростання обсягів доходу у порівнянні з аналогом; оцінювання ефективності інновацій за показниками терміну корисного використання; застосування системи оціночних показників, які враховують інтереси

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01–01–2023
		Стор. 10 із 20	

різних учасників інноваційного проекту; розрахунок інтегрального (загального) ефекту від створення, виробництва та експлуатації нововведень; застосування методів компаундінгу та ануїтету у поєднанні з методом дисконтування; використання двох норм доходу на капітал.

Інформаційні ресурси для оцінки рівня інноваційного розвитку: «традиційні» статистичні форми Державного комітету статистики України; результати спеціального інноваційного огляду, що проводиться відповідно до методології ЄС; результати регулярних оглядів конкурентоздатності, що проводяться Держкомстатом України; інформація, зібрана різними міністерствами та різними підрозділами державних установ.

Сфера інноваційної діяльності: ринок новацій, ринок чистої конкуренції нововведень, ринок інвестицій, інноваційна інфраструктура. Поділ ринкових суб'єктів інноваційної діяльності на чотири категорії: експлеренти, патіенти, комутанти і віаленти. Венчурне підприємство та його форми: незалежні венчурні фірми; впроваджувальні фірми; венчурні фірми, що фінансуються інвестиційними фондами; внутрішній венчур. Особливості формування та функціонування бізнес-інкубаторів: послуги та учасники. Оцінка складових їх майбутнього успіху: бізнес-ідеї, команди і компанії. Зв'язок інновацій досліджень та виробництва. Формування та функціонування нових організаційних структур: регіональні науково-технологічні центри; технопарки; технополіси. Необхідність спільного проведення науково-дослідницьких робіт. Організаційні форми науково-технічної кооперації: галузеві міжфірмові дослідницькі інститути; науково-технічні альянси; консорціуми; спільні підприємства.

Тема 3. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері. Інфраструктура ринку інновацій.

Сутність комунікацій. Функції комунікацій. Глобальна комунікація. Поняття інформаційної технології. Модель комунікаційного процесу Лассуелла. Модель маркетингових комунікацій Н. Вінера. Поняття інформаційного суспільства та його головні ознаки. Взаємозв'язок економіки знань та інноваційної економіки. Основні характеристики економіки знань та вирішальна роль інформаційних комунікацій. Глобальне конкурентне середовище та інформаційно-комунікаційні системи. Основні напрями глобального перетворення економіки. Особливості інноваційного розвитку в умовах глобалізації. Основні тенденції світового науково-технічного розвитку зумовлені становленням нового технологічного укладу. Необхідність оцінки інформаційних та комунікаційних технологій. Індекс інформаційних та комунікаційних технологій економіки знань. Індекс технологічної оснащеності. Ефективність маркетингових комунікацій в інноваційній сфері. Розуміння важливості розвитку інноваційної інфраструктури на макроекономічному рівні. Поняття ринку інновацій та його спеціальні особливості. Об'єкти ринку інновацій. Попит на ринку інновацій. Ринкові та технологічна невизначеність інновацій. Поняття «інноваційна інфраструктура». Основні вимоги до формування ефективного механізму функціонування інфраструктури ринку інновацій. Основні функції інноваційної інфраструктури. Елементи інноваційної інфраструктури: фінансово-економічний супровід інноваційної діяльності; сертифікація інноваційної продукції; захист прав інтелектуальної власності та консультаційне забезпечення; експертиза проектів; розроблення спеціальних програм розвитку національних технопарків та інкубаторів. Складові елементи та характеристики форм передачі технологій на ринку інновацій: некомерційна, комерційна, вертикальна, горизонтальна, активна, пасивна.

Тема 4. Державна підтримка інноваційного підприємництва. Національні інноваційні системи.

Поняття інноваційного підприємництва. Інституціональне середовище: формальні та неформальні інститути. Законодавчо-нормативна база підприємництва: «Концепція науково-технічного та інноваційного розвитку України» (1999 р.); Закон України «Про інноваційну діяльність» (2002 р.). Принципи інноваційної політики. Зміст державної інноваційної політики.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 11 із 20	

Чотири типи державної політики: технологічного наштовху; «ринкової орієнтації»; «соціальної орієнтації»; політика, націлена на зміни економічної структури господарського механізму. Довгострокова та поточна інноваційна політика. Зміст методів державного регулювання інноваційної діяльності. Класифікація інструментів державної інноваційної політики на основі підходу «попит – пропозиція». Інструменти створення сприятливого середовища для інноваційного процесу. Регламентація та створення сприятливого інституційно-правового середовища для суб'єктів інноваційного процесу. Шляхи державного регулювання інноваційної діяльності. Форми фінансової підтримки. Система заходів державної політики: податкова політика, пряме фінансування, надання позичок, конкурсне фінансування розробок, створення інноваційних фондів, амортизаційна політика, прямі дотації, допомога в патентній діяльності та ін. Досвід США, Великобританії та Німеччини у створенні економічних стимулів для прискорення інноваційних процесів. Поняття «національна інноваційна система». Загальні методичні принципи концепції національної інноваційної системи (НІС). Основні методичні підходи до визначення сутності поняття НІС. Основні складові загальної характеристики НІС. Типи НІС. Два підходи до виокремлення основних елементів НІС: залежно від ступеня участі в інноваційному процесі та залежно від функцій в інноваційному процесі. Структури національної інноваційної системи: суб'єкти, об'єкти, система відносин та визначальні чинники. Особливості визначення національної інноваційної системи та модель інноваційного розвитку. Поняття і модель інноваційного розвитку та її основні елементи. Види моделей інноваційного розвитку. Домінуюча форма організації інноваційних процесів в Україні – технопарки. Чинники неефективності функціонування НІС України. Перспективні напрями науково-технічних розробок в Україні. Перспективні шляхи управління розвитком НІС

Тема 5. Маркетинг інновацій. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства. Поняття маркетингу інновацій. Головні завдання маркетингу інновацій. Варіанти інноваційного циклу та типи підприємств-інноваторів: венчурні, експлеренти, патенти, віоленти, комутанти. Завдання маркетингу інновацій для підприємств інноваційного бізнесу. Відмінність маркетингу інновацій від маркетингу відомого товару. Специфіка ринкових досліджень для виявлення та аналізу попиту на інновації. Класифікація незадоволених потреб споживачів та товаровиробника з їх волевиявлення. Рівні споживацької готовності споживачів та їх характеристика. Фактори, які враховують під час попиту на нові товари: критичний рівень споживацького капіталу; критична придатність товару; критичний мінімальний рівень доходу; критичний рівень ризику; критична кількість вільного часу у споживача. Методи виявлення прихованих, але не ідентифікованих (не розпізнаних) потреб. Поняття дифузії інновацій. Зацікавлені та незалежні джерела інформації. Класифікація споживачів за ставленням до інновацій. Маркетингові стратегії подолання споживчого опору інноваціям на ринку. Криві дифузії інновацій. Внутрішні та зовнішні фактори мотивації споживача. Характеристика засобів просування різних видів товарних інновацій. Позиціонування інноваційних товарів на ринку. Поняття і принципи функціонування інноваційного підприємства. Чинники формування інноваційного підприємництва. Види інноваційного підприємництва. Стратегії інноваційного розвитку підприємства: традиційна, імітаційна, залежна, опортуністська, оборонна, наступальна. Особливості розробки інноваційної стратегії розвитку підприємства. Рівні стратегічного планування інноваційної діяльності на підприємстві. Способи та методи активізації інноваційної діяльності на підприємстві. Особливості розробки інноваційної стратегії розвитку авіапідприємства в умовах воєнного та післявоєнного стану економіки. Способи та методи активізації інноваційної діяльності на авіапідприємствах як каталізаційні фактори структурних змін в економіці.

Етапи розроблення й реалізації інноваційного проекту: розробка концепції проекту, власне проектування, виготовлення і просування на ринок інноваційної продукції. Групи бізнес-процесів управління інноваційними проектами.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01–01–2023
		Стор. 12 із 20	

Тема 6. Інноваційний потенціал підприємства. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства.

Основні умови переходу підприємства на інноваційний шлях розвитку: ринковий потенціал; інноваційний потенціал; виробничо-збутовий потенціал.

Поняття інноваційного потенціалу. Структура потенціалу інноваційного розвитку: ринковий потенціал; інноваційний потенціал (інтелектуальна, інформаційна, інтерфейсна та науково-дослідна складові); виробничо-збутовий потенціал (фінансова, кадрова, технологічна, маркетингова та організаційно-управлінська складові). Оцінка інтелектуальної складової: 1. Показник винахідницької (раціоналізаторської) активності; 2. Показник інженерно-технічного і наукового забезпечення; 3. Показник освітнього рівня; 4. Показник плинності кадрів високої кваліфікації; 5. Показник оновлення знань. Інтегральна оцінка інтелектуальної складової. Оцінка інформаційної складової: коефіцієнт повноти інформації; коефіцієнт точності інформації; коефіцієнт суперечливості інформації. Оцінка інтерфейсної складової та науково-дослідної. Інтегральне оцінювання складових інноваційного потенціалу. Показник ринкового потенціалу: попит, прибутковість діяльності, тенденції розвитку ринку, сприйняття, система збуту, рівень конкуренції, рівень ризику, ресурсне забезпечення, державне (регіональне) стимулювання.

Концептуальна схема управління інноваційним потенціалом. Комбінації можливих складових потенціалу інноваційного розвитку. Складові та основні показники достатності виробничо-збутового потенціалу для інноваційного розвитку. Діагностика складових: фінансової; кадрової; технологічної; маркетингової та організаційно-управлінської. Система механізмів фінансування інноваційних проектів. Групи механізмів фінансування (інвестування) інноваційної діяльності: механізми мобілізації власних коштів підприємства; механізми мобілізації позикових коштів; механізми мобілізації залучених коштів. Етапи формування й оптимізація складу джерел і механізмів фінансування інновацій. Оптимізація структури джерел інвестиційних ресурсів для одержувача інвестицій та інвестора. Переваги та недоліки методів інвестування (самофінансування, кредитування, акціонування, лізинг, селенг тощо). Система фінансування інноваційної діяльності на рівні держави. Вихідні принципи, на основі яких будується система фінансування інновацій. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємств в Україні в воєнний та поствоєнний період

Тема 7. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності.

Поняття ризику та основні причини невизначеності і спричиненого нею ризику. Види ризиків: ризики помилкового вибору інноваційних проектів, ризик незабезпечення інноваційного проекту достатнім рівнем фінансування, ризик невиконання господарських договорів, маркетингові ризики поточного постачання і збуту, ризик, пов'язані з забезпеченням прав власності. Ризики, спричинені впливом факторів макро- та мікросередовища. Цілі та етапи управління ризиками в інноваційній діяльності. Методи управління ризиками в інноваційній діяльності: розподіл ризиків, диверсифікація, лімітування, страхування, хеджування, ухиляння від ризиків та інші. Методи оцінки ризиків в інноваційній діяльності: метод експертних оцінок, метод використання аналогів, метод статистичної оцінки, аналітичні методи оцінки проектних ризиків. Поняття інтелектуальної власності. Ознаки об'єктів звичайної і інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів інтелектуальної власності: об'єкти промислової власності, нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності, об'єкти авторського права і суміжних прав. Правовий захист продуктів інтелектуальної діяльності в Україні. Право інтелектуальної власності, авторське право, право на промислову власність та ін. Методи оцінювання інтелектуального капіталу: методи прямого вимірювання інтелектуального капіталу, методи визначення ринкової капіталізації, методи розрахунку віддачі активів, методи бальної оцінки. Принципи, підходи та методи управління інтелектуальним капіталом підприємства.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01–01–2023
		Стор. 13 із 20	

Модуль №3 «Курсова робота»

Курсова робота (КР) виконується у другому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій. Його мета та цілі полягають в дослідженні аналізу діяльності підприємства та можливості стратегічного розвитку, за допомогою яких дається об'єктивна оцінка їх фінансового стану та фінансових результатів, обґрунтовується стратегія і тактика розвитку, уточнюються плани та управлінські рішення, здійснюється контроль за їх виконанням, виявляються фінансові резерви та визначаються шляхи їх мобілізації. При цьому завдання різняться між собою варіантами.

Виконання КР є важливим етапом у підготовці до участі в переддипломній практиці економіста, виконання кваліфікаційної роботи майбутнього фахівця в галузі економіки.

Конкретна мета КР полягає в дослідженні аналізі діяльності суб'єктів господарювання різних форм власності, за допомогою яких дається об'єктивна оцінка їх фінансового стану та фінансових результатів, обґрунтовується стратегія і тактика розвитку, уточнюються плани та управлінські рішення, здійснюється контроль за їх виконанням, виявляються фінансові резерви та визначаються шляхи їх мобілізації. При цьому завдання різняться між собою варіантами.

Курсова робота має за мету закріпити теоретичні знання з дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства», розвивати вміння студентів щодо самостійності у підбиранні та систематизації літературних джерел і матеріалів діяльності підприємств, набути практичних навичок з методики проведення оцінки та аналізу економічної діяльності підприємства.

При виконанні курсової роботи студент повинен засвідчити: оволодіння теоретичними основами фінансового-економічного аналізу; глибоке знання питання, якому присвячена курсова робота; вміння обробляти і систематизувати інформацію з використанням комп'ютерної техніки; ґрунтовне дослідження проблеми, що вивчається; вміння обґрунтувати власну думку щодо досліджуваної проблеми та шляхів виходу з кризової ситуації.

Конкретна мета кожної курсової роботи залежить від обраної теми і об'єкта дослідження. Виконання, оформлення та захист КР здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання КР, – до 30 годин самостійної роботи.

2.3. Тематичний план.

1	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Прак. Заняття	СРС	Усього	Лекції	Прак. Заняття	СРС
Модуль №1 «Теоретичні основи та практичний інструментарій стратегічного управління підприємством»									
		2 семестр				1 семестр			
1.1	Концептуальні засади теорії стратегічного управління підприємством. Стратегічний процес на підприємстві	10	2	2	6	5	1	-	4
1.2	Стратегічні орієнтири підприємства: місія, візія, цілі. Стратегія підприємства: поняття та класифікація	13	2 2	2	7	4	1	-	3
1.3	Стратегічний аналіз та прогнозування зовнішнього середовища підприємства	11	2	2	7	4	1	-	3

Система менеджменту якості.
Робоча програма навчальної дисципліни
«Стратегічне управління та інноваційний
розвиток підприємства»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.01-01-2023

Стор. 14 із 20

1.4	Розробка стратегії окремих бізнесів та їх систем. Стратегічний набір	10	2	2	6	4	1	-	3
1.5	Управління реалізацією стратегічних планів та стратегічними змінами	15	2 2	2 2	7	5	2	-	3
1.6.	Основні компоненти інформаційно-аналітичного забезпечення реалізації стратегії	11	2	2	7	4	1	-	3
1.7.	Організаційне та соціально-психологічне забезпечення процесів стратегічного управління	10	2	2	6	4	1	-	3
1.8.	Модульна контрольна робота №1	10	-	2	8	-	-	-	-
Усього за модулем №1		90	18	18	54	30	8	-	22
Усього за семестр (ЗФН)		-	-	-	-	30	8	-	22
Модуль №2 «Інноваційний розвиток підприємства: поняття, ризики, чинники, забезпечення»									
			2 семестр				2 семестр		
2.1	Інновації і циклічність економічного розвитку. Ключові поняття інноваційного розвитку	10	2	2	6	21	1	2	18
2.2	Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку	13	2 2	2	7	21	1	2	18
2.3	Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері. Інфраструктура ринку інновацій	10	2	2	6	20	-	2	18
2.4	Державна підтримка інноваційного підприємництва. Національні інноваційні системи	10	2	2	6	19	-	1	18
2.5	Маркетинг інновацій. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства	11	2	2	7	19	-	1	18
2.6.	Інноваційний потенціал підприємства. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства	15	2 2	2 2	7	21	1	2	18
2.7.	Ризики в інноваційній діяльності та управління ними. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності.	11	2	2	7	21	1	2	18
2.8.	Модульна контрольна робота №2	10	-	2	8	-	-	-	-
2.9.	Контрольна домашня робота	-	-	-	-	8	-	-	8
Усього за модулем №2		90	18	18	54	150	4	12	134
Модуль №3 «Курсова робота»									
3.1	Тема «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства »	30	-	-	30	30	-	-	30
Усього за модулем №3		30	-	-	30	30	-	-	30
Усього за семестр		210	36	36	138	180	4	12	164
Усього за навчальною дисципліною		210	36	36	138	210	12	12	186

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 15 із 20	

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Контрольна (домашня) робота (ЗФН) з дисципліни виконується у другому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння всього навчального матеріалу з дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства».

Мета ДЗ полягає в поглибленні теоретичних знань, набутих студентами в процесі вивчення курсу та виробленні вміння застосовувати їх у практичному вирішенні питань планування діяльності підприємств.

Теми завдання для виконання здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідним викладачем кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної (домашньої) роботи складає 8 годин самостійної роботи.

Завдання для виконання розробляються автором робочої програми. Навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання випускової кафедри, доводяться до відома студента індивідуально і виконуються відповідно до методичних рекомендацій, згідно якої номер варіанту теоретичної частини та завдання дорівнює першій цифрі індивідуального навчального плану студента.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджуються на засіданні кафедри та доносяться до відома здобувачів вищої освіти.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладання матеріалу та дослідницький. Крім того студентам надаються індивідуальні консультації (як при зустрічі викладача зі студентом, так і через інтернет).

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються навчальні технології: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, кейс, презентація тощо.

Реалізація цих методів здійснюється під час проведення лекцій, практичних занять, виконанні та захисті контрольної роботи, самостійного розв'язування задач, роботі з навчальною літературою тощо.

3.2. Рекомендована література:

Базова література

3.2.1. Ареф'єва О.В. Адаптивне управління підприємствами в умовах неотехнологічного відтворення: монографія / за ред. Ареф'євої О.В. К.: НАУ, 2020. 260 с.

3.2.2. Дикань В., Токмакова І. та ін. Стратегічне управління: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.

3.2.3. Конкурентоспроможність підприємств у міжнародному цифровому просторі : монографія / за ред. Ареф'євої О.В. К. : ФОП Маслаков, 2019. 342 с. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/44131>

3.2.4. Приймак Н.С. Управління стратегічними змінами: навч. посіб. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 131 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 16 із 20	

3.2.5. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник / О. М. Сумець ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.

3.2.6. Шевченко Л. С. Стратегії підприємства: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 148 с.

Допоміжна література

3.2.7. Ареф'єва О.В. Закономірності інтелектуалізації управління підприємством на основі розвитку бізнес-моделей. *Problems of Economy*. 2019. Вип.4. С. 111-119.

3.2.8. Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т. Стратегія інноваційного розвитку в контексті антикризового управління. *Актуальні проблеми інноваційного розвитку кластерного підприємництва в Україні* : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (27 березня 2020 р., м. Київ). Київ: КНУТД, 2020. С. 6-9.

3.2.9. Ареф'єва О.В., Ковальчук А.М., Павленко Б.О. Інноваційне управління ресурсозабезпеченням та економічною безпекою підприємства в умовах конкурентного середовища. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2021. Випуск 8(86). С. 32–38.

3.2.10. Ареф'єва О., Сімкова Т., Жураківський В. Стратегічний розвиток авіатранспортних підприємств в конкурентних умовах. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск 44. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-101>

3.2.11. Ареф'єва О.В., Сафонік Н.П., Дудік А.О. Стратегічний аналіз розвитку транспортних підприємств в умовах інноваційних тенденцій. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. №7. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-04-16>

3.2.12. Ареф'єва О. В., Сафонік Н. П., Кривенко Є. А. Фактори інноваційного розвитку системи матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неотехнологічного відновлення. *ModernEconomics*. 2021. № 30(2021). С. 13-20. DOI: 10.31521/modecon.V30(2021)-02.

3.2.13. Ареф'єва О.В., Титикало В. С. Концептуальний підхід до управління випереджаючим розвитком інноваційного потенціалу підприємств. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2021. № 3. С. 145-154.

3.2.14. Васюткіна Н.В., Антонов Т.А. Концептуальний підхід до формування інноваційної активності підприємств з використанням особливостей цифрової економіки. *Економіка та управління*. 2020. № 1. С.12-16.

3.2.15. Ковальчук А.М., Рижевська Н.Р. Стратегічні орієнтири розвитку транспортних підприємств в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/389>

3.2.16. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Формування стратегії інноваційного розвитку підприємства. *Економічні студії*. 2020. Випуск 1 (27). С. 146 – 151.

3.2.17. Korytko T., Bryl I., Piletska S., Arefieva O., Arefiev S. Strategy of innovative development of an enterprise on the basis of evaluation of its intellectual capital. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, 2021. n. 3. p. 134-141. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2021-3/134>

3.2.18. Kovalchuk A.M., Safonik N.P., Zaliznyuk V. P. Strategic management of adaptation of enterprises innovation activity of to the conditions of the sustainable development. *Economics, management and administration in the coordinates of sustainable development: Scientific monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2021. pp. 679-692. DOI: 10.30525/978-9934-26-157-2-37.

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 17 із 20	

3.2.19. Kuzior A., Arefieva O., Kovalchuk A., Brożek P., Tytykalo V. Strategic Guidelines for the Intellectualization of Human Capital in the Context of Innovative Transformation. *Sustainability*. 2022; 14(19):11937. DOI: 10.3390/su141911937

3.2.20. Kuzior A., Arefieva O., Vovk O., Brożek P. Innovative Development of Circular Systems While Ensuring Economic Security in the Industry. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. 2022; 8(3). DOI: <https://doi.org/10.3390/joitmc8030139>

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.21. <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

3.3.22. <https://www.ukrstat.gov.ua/>

3.3.23. <http://www.me.gov.ua>

3.3.24. <https://mspu.gov.ua/>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 18 із 20	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
2 семестр					
Модуль № 1 «Теоретичні основи та практичний інструментарій стратегічного управління підприємством»			Модуль № 2 «Інноваційний розвиток підприємства: поняття, ризики, чинники, забезпечення»		
Відповіді на практичних заняттях або підготовка доповідей та презентацій	18	-	Відповіді на практичних заняттях або підготовка доповідей та презентацій	18	10
Виконання тестових завдань на знання теоретичного матеріалу під час практичних занять	12	-	Виконання тестових завдань на знання теоретичного матеріалу під час практичних занять	12	10
			Виконання контрольної роботи (домашньої)	-	10
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	18	-	<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше</i>	18	-
			Підсумкова семестрова контрольна робота	-	30
Виконання модульної контрольної роботи №1	10	-	Виконання модульної контрольної роботи №2	10	-
Усього за модулем №1	40	-	Усього за модулем №2	40	-
Усього за модулями №1, №2				80	60
Екзамен				20	40
Усього за дисципліною				100	
Модуль №3 «Курсова робота»					
Вид навчальної роботи				Мах кількість балів	
				Денна та заочна форма	
Виконання курсової роботи				60	
Захист курсової роботи				40	
Виконання та захист курсової роботи				100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		Стор. 19 із 20	

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної модульної та контрольної рейтингових оцінок становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Екзаменаційна рейтингова оцінка складається з балів за результатами виконання екзаменаційних завдань, затверджених кафедрою в установленому порядку.

Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту **курсвої роботи** в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю, а також до навчальної картки та індивідуального навчального плану студента та Додатка до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Система менеджменту якості.
Робоча програма навчальної дисципліни
«Стратегічне управління та інноваційний
розвиток підприємства»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.01-01-2023

Стор. 20 із 20

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	11.09.23	Фієриго Монікс		

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				